

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Vitæ Pontificum Romanorum

Ex Antiquis Monumentis Collectae

Sandini, Antonio

Bambergae, 1753

LXI. Vigilius. Anno Christi 540. Justiniani 14. Vitigis Reg. 4.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-65446](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-65446)

fit his verbis, ἐργάζεσθαι μίανον, *paculum patrare*, quâ phrasi semper uti solet ad significandam necem alteri illatam vi. Postea subjicit in hunc modum: *Illa de Vigilio Liberatus narravit animo in eundem non ita benevolo. Nam Africani ob confirmatam à Vigilio Quintam Constantinopolitanam Synodum de Tribus Capitulis, non solum scriptis eum lacefferunt, ut Facundus Hermianensis; sed & epistolam sub ejus nomine ab hereticis confictam ipsi vulgârunt, & ad posteros transmiserunt, nempe Liberatus in Breviario, & Victor Tununensis in Chronico: ac denique anathemate impetere ausi sunt. Postremò Liberatus de nece Silverii scripsit, quæ ab aliis acceperat: Protopius verò horum testis fuit oculus, Roma tunc degens, & apud Antoninam tanti sceleris artificem.*

LXI.

VIGILIUS.

ANNO CHRISTI 540.

JUSTINIANI 14. VITIGIS REG.

4.

VIGILIUM Joannis filium, Ro. Bar. an.
manum justum ac legitimum 540. §. 7.

R 2

Pon.

9. 11. Pontificem anno 540. fecit Clerus
 pag. §. 4. consensu suo, partim Belisarii poten-
 5. tiâ motus, partim studio pacis du-
 ctus. (1) Ille mutata subito volun-
 tate, ut adimeret Theodoræ omnem
 spem obtinendi id, quod ei fuerat
 pollicitus, latum ab Agapato in An-
 thimum aliósque Acephalos anathe-
 ma redintegavit. (2) Emisso etiam
 Bar. an. ab Justiniano contra *Tria Capitula* edi-
 546. §. cto restitit, ratus illis damnatis au-
 54. pag. ctoritatem Concilii Chalcedonen-
 §. 6. 7. labefactari. (3) Re hâc, & blandi-
 tus Theodoræ uxoris, de restituti-
 one Anthimi in Sedem Constantino-
 politanam sollicitæ, impulsus Justinia-
 nus Vigilium accivit Constantinopo-
 lim. Eò cum venisset, perhonorifi-
 cè susceptus est. Interpellatus à
 Bar. an. Theodora de promissa sibi Anthimi
 547. §. restitutione, in proposito perseverans
 26. 40. ei constanter obstitit, & anathema
 49. pag. inflixit. (4) Theodorâ è vivis sub-
 §. 4. 5. 9. latâ, magis magisque Pontificem
 pressit Imperator, ut ab eo exprimeret
 damnationem *Trium Capitulo-
 rum*, mirisque eum modis vexavit.
 (5) Propter quod ille conventum
 habuit septuaginta Episcoporum, in
 quo

quo multa contra *Tria Capitula* pro-
 que *Tribus Capitulis* dicta sunt. Cum
 cognovisset, ea posse damnari sine
 illo Chalcedonensis Concilii detri-
 mento, damnavit misso ad Mennam
 Antistitem Constantinopolitanum de-
 creto, quod appellavit *Judicatum*, (6)
solicite monendo, ne per occasionem ali-
quam supradicta Synodus pateretur inju-
riam. (7) Hinc in spe fuit, se utri-
 que parti satisfecisse, Græcis, quod
 damnasset *Tria Capitula*, Latinis, quod
 id fecisset, quoad videretur salvo
 Chalcedonensi Concilio fieri posse Sed
 contra, quam crediderat, evenit. Nam
 Occidentem totum in se concitavit,
 tanquam Concilii Chalcedonensis vio-
 latorem, prorsus ut ab *Africanis An-*
tistitibus synodaliter recluderetur a Catho-
lica communione. (8) Sedandi tumul-
 tûs causâ *Judicatum* abrogavit, de-
 nuntiâns, quia si quis *Græcorum Episco-*
porum usque ad universalis Concilii tra-
ctatum de istis Capitalis aliquid fecisset,
aut facientibus acquievisset, à commu-
nione Sedis Apostolica alienus existeret.
 (9) Tum excanduit Justinianus, &
 edictum aliud contra *Tria Ca-*
pitula, instigante Theodoro Cæsari-

Petavius
 tom. 4.
 Theolo-
 gie. dog-
 mat.
 pag. 88.

ensi, emisit. Id ægrè ferens Vigilius, accitos ad se in Placidianam domum Græcos pariter, ac Latinos Episcopos admonuit, eum fore ab *Apostolica Sedis communione suspensum,*

Bar. an. *quicumque edictis Imperatoris consensum*
551. §. 2. *praberet.* (10) Tum Cæsar irâ longius provehente jussit, Pontificem in custodiam tradi; quod ille præ-

15. Pag. §. 2. 14. *sentiens, in Ecclesiam S. Petri se recepit. Accepto per Cæsar's legatos Sacramento, se in ædibus Placidianis tutò futurum, eò rediit. Interjectis diebus cognito, quod præter datam fidem insidiæ sibi pararentur, salutem quæsit discessu subito.*

Bar. an. *Silentio noctis Chalcedonem transfretavit, & Ecclesiam S. Euphemie, quò tutior esset, domicilio delegit. Legati, qui illum Constantinopolim revocarent, statim, sed frustra ab*

An. 553. *Justiniano missi. Tantâ Vigili constantiâ victus Cæsar edictum sustulit, & Pontifex Constantinopolim remigravit, & ad controversiam expediendam generali Concilio disceptatore utendum esse, uterque confensit, eâ lege, ut par esset Orientalium & Occidentalium numerus, ut discepta-*

Lab. tom 5. Conc. pag. 340 *cepra-*

ceptaretur ex æquo. At in eo, quod convenerat, haud mansit Justinianus. Nam Græcis tumultuantibus morem gessit, illudque, haud expectato Latinorum adventu, III. Nonas Majas Constantinopolim indixit. Concilio non solum interesse Vigilius recusavit, sed etiam edito, dum illud haberetur, *Constituto*, negavit *Tria Capitula* posse damnari. Damnata sunt nihilominus à Concilio: cujus sententiam ratam habere abnuens, in exilium missus est, nec antè revocatus, quàm *Tribus capitulis* damnatis Concilium confirmavit auctoritate suâ. (11) Ita finem fecit quæstioni, in qua modò hanc, modò illam partem amplexus diu animo fluctuaverat. (12) Romam postea ab Justiniano dimissus, cum in Siciliam pervenisset, calculorum valetudine interiit anno Christi 555. & sexto decimo, quàm pro legitimo Pontifice habitus fuerat. Ejus corpus sui Romanam retulerunt.

Bar. an.

554. §. 1.

7. 12.

Pag. §. 2.

3. 4. 5

Bar. an.

556. §. 1.

Pag. 6. 7.

ANNOTATIONES.

(1) Baronius ad an. 540. §. 4. 7. & 8. arbitratur, Vigilium post mortem Silverii abdicasse se Pontificatu usurpato malis artibus,

R 4

eun

eundemque postea ab Clero Pontificem electum, Pagius ad an. eund. §. 5. *Gratis asseritur, aliquam abdicationem intervenisse, & sine ullo alicujus auctoris testimonio.*

(2) Baronius ad an. 540. §. 9. *Fuit ista planè mutatio dextera Excelsi, & insigne miraculum, quo perspicuum factum est, Dei providentiâ Romanam Ecclesiam sollicitius gubernari, ut in quovis periculo constituta, sit penitus liberanda, & mirificâ quâdam transformatione, quos iniquos accepit, soleat modo reddere sanctos, ut iidem inherentes sacrae Petre, super quam Christus suam fundavit Ecclesiam, ejusdem quoque consequantur robur & firmitatem.*

(3) Concilium Constantinopolitanum II. Oecum. V. apud Labbeum tom. 5. Conc. pag. 568. *Predicta tria capitula anathematizamus, id est Theodorum impium Mopsuestenum cum nefandis ejus conscripserit, & quæ impiè Theodoretus conscripsit, & impiam epistolam, quæ dicitur ibi, & defensores eorum.* De tribus hisce Capitalis orta est controversia, quæ studiis in magnum certamen exarsit, & annos amplius centum turbavit Ecclesie pacem. Hujus controversie originem ex Liberato cap. 23. & Euagrio lib. 4. cap. 38. ita persequitur Petavius tom. 4. Theologic Dogmat. lib. 1. c. 18. pag. 87. *Cum Pelagius Romana Ecclesia Diaconus*

nus ab Agapeto Constantinopoli relictus esset, ut Apocrisiarii munere fungeretur, ad eum Palestina quidam Monachi ex Cœnobio S. Theodosii & Saba venerunt, rogantes, ut quâ valebat apud Justinianum Imperatorem auctoritate, damnationem ab eo impetraret Origenis. Quod ab eo facile obtinuerunt: Nam & alioqui Theodoro erat insensus Pelagius Casarea in Cappadocia Episcopo, Origenis studioso, qui Acephalorum dogmata clam fovebat: atque apud Imperatorem, ejusque conjugem Theodoram omnia poterat. Pelagio itaque, ac Menna Constantinopolitano Episcopo adnitentibus, Justinianus Edictum adversus Originem fecit, quo selecta quedam illius ex scriptis capita damnavit. Hanc Origenis damnationem agrè ferens Theodorus Casareensis, vasrum illud excogitavit, ut Imperatorem adduceret ad tria quedam damnanda, quæ in Concilio Chalcedonensi approbata videbantur. Primum Theodori Mopsuesteni scripta, qui Originem acerrimè omnium impugnavat. Erant enim ab illo multa impiè & hereticè passim edita, de quibus supra capite undecimo fusè diximus. Tum ibi Edesseni Epistolam ad Marim Persam, quâ & Cyrillum, ejusque contra Nestorium

R 5

scripta

Scripta reprehendebat, & Theodorum Mopsuestenum magnis laudibus ornabat ac decessorem suum Rabbullam Edessenum suggillabat, quod eidem Theodoro publice anathema dixisset. De quo tamen Synodus Chalcedonensis pronuntiavit, ipsum Catholicum videri, eumque ab Dioscuro, & latrociniali apud Ephesum conventiculo depositum, in integrum restituit, atque inter Episcopos assidere iussit. Tertio Theodoretum adversus Cyrillum commentarios, quibus Anathematismos illius confutabat.

Pluribus controversiam totam explicat Norisius differrat. De Synodo V, cap. 3. & seqq.

(4) S. Gregorius lib. 2. ep. 51. aliis 36. Recordanda memoria Vigilii in Urbe Regia constitutus, contra Theodorum tunc Augustam, vel Acephalos damnationis promulgavit sententiam. Tunc Romana Urbs ab hostibus (Gothis Totila Rege, anno 546.) adita & captivata est. Totilam ejusque successorem Tejam subegit Narses, in Italiam missus ab Justiniano, atque ita finem anno 552. imposuit Regno Gothorum in Italia, quod ultra annos 60. prorogatum non est, cum coeperit anno 493. quo Odoacer perit, ut ait Pagius ad an. 552. §. 10.

(5) Id testantur Italiae Clerici in epistola ad Legatos Francorum proficiscentes Constantinopolim, apud Labbeum tom. 5. Conc. pag. 407.

(6) lia:

(6) Italiae Clerici in memorata epistola *Constitutum* appellant: Vigilus ipse in epistola ad Rusticum & Sebastianum apud Labbeum tom. 5. Conc. pag. 550. modò *Judicatum*, modò *Constitutum* vocat.

(7) In citata epistola Legatis Francorum, qui Constantinopolim proficiscebantur, ab Italiae Clericis directa, apud Labbeum tom. 5. Concil. pag. 407.

(8) Victor Tununensis in Chronico pag. 330. tom. 1. Antiquarum Lectionum Henrici Canissi.

(9) In memorata epistola Legatis Francorum ab Italiae Clericis directa, apud Labbeum tom. 5. Conc. pag. 408.

(10) In eadem epistola apud eundem Labbeum pag. 408.

(11) Est Concilium Oecumenicum V. Constantinopolitanum II. ab Justiniano, Vigilio consentiente, anno 553. convocatum. Convocationis causam præbere non solum *Tria Capitula*, sed etiam errores Origenis, qui tunc instaurabantur. Interfuere Episcopi centum & sexaginta quinque. In his tres Patriarchæ, Eutychius Constantinopolitanus, Apollinaris Alexandrinus, & Domnus Antiochenus. Eustochius Hierosolymitanus adfuit per legatos. Præfuit Eutychius Constantinopolitanus permissu Vigilii, qui semel atque iterum invitatus rogatusque, ut præsideret, recusavit, causatus Occidentalium Episcoporum paucitatem, cum frequentes ex Orientalibus Ecclesiis convenissent; siquidem pactum fueret;

ret;

rat, ut Concilium totidem Latinis atque
 Græcis Episcopis constaret. Octo nune-
 rantur Confessiones seu Collationes. Pos-
 sito, probatōque, licere etiam mortuis ana-
 thema infligere, Origenes primū ejusque
 errores, ut est in Annalibus Baronii ad
 an. 553. §. 242. deinde *tria Capitula* con-
 demnata sunt. S. Gregorius lib. 1. extre-
 mā epistolā 25. aliās 24. *Quintum quo-
 que Concilium pariter veneror, in quo
 Epistola, qua Iba dicitur, erroris plena
 reprobatur. Theodorus personam Me-
 diatoris Dei & hominum in duabus sub-
 sistentiis separans, ad impietatis perfidiam
 cecidisse convincitur, Scripta quo-
 que Theodoretī, per qua beati Cyrilli fi-
 des reprehenditur, ausu dementia pro-
 lata refutantur.* Nec ulla inde irrogata
 Concilio Chalcedonensi injuria. *Tria enim
 Capitula* in eo nec approbata nec repro-
 bata sunt, deque iis actum est duntaxat
post terminum Synodi, ut ait S. Grego-
 rius lib. 3. epist. 10. hoc est, post actionem
 sextam, ideōque in Appendice Concilii Chal-
 cedonensis, non in vero ac legitimo Chal-
 cedonensis, Concilio, quod absolutum est
 actione sexta, ut à Norisio in dissertat. De
 Synodo quinta cap. 11. demonstratur, &
 indicatum est supra annotat. 4. ad S. Leo-
 nem Magnum. Quod item ex eo colligi licet,
 quod Oecumenicam V. Synodum confirmā-
 runt etiam Vigiliī successores Pelagius I. Joan-
 nes

nes III. Benedictus I. Pelagius II. & Gregorius Magnus, ut est apud Petrum de Marca in dissertat. de Vigilii decreto pro confirmatione quintæ Synodi, Norisium dissertat. cit. cap. 9. Nat. Alexandrum in Hist. Eccl. Sæc. VI. dissertat. 3. art. 3. Afri & Illyrici Episcopi secuti auctoritatem Pelagii I. ab obstinata *Trium Capitulorum* defensione cessarunt. Soli Istriae, Venetiae, & Liguriae Episcopi negantes, illa citra Synodi Chalcedonensis injuriam posse damnari, in pertinacia manserunt, factò schismate, quod usque ad Sergium I. amplius annos centum duravit. Baronius ad an. 556. §. 16.

(12) Pelagius II. in epist. ad Episcopos Istriae, apud Labbeum tom. 5. Conc. pag. 622. *Si in Trium Capitulorum negotio aliud, cum veritas quaeretur, aliud autem, inventa veritate, dictum est, cur mutatio sententiae huic Sedi in crimine obijcitur, quae à cuncta Ecclesia humiliter in ejus auctore veneratur? Non enim mutatio sententiae, sed inconstantia sensus in culpa est. Quando ergo ad cognitionem recti intentio incommutabilis permanet, quid obstat, si ignorantiam suam deserens verba permutet?*

Sententiam autem mutare Vigilio licuit, cum in *Trium Capitulorum* controversia non disceptaretur de Fide, sed de personis tantum. Pelagius I. epist. 10. apud Labbeum tom. 5. Conc. pag. 798. *Quam-*
vis

vis à transitu diva memoria Theodora Augusta nullas de Fide questiones Ecclesia Dei in partibus Orientis, Deo miserante, formidet, sed quadam Capitula extra Fidem fuerint agitata. S. Gregorius lib. 2. epist. 51. aliás 36. In Synodo, in qua de Tribus Capitulis actum est, aperte liquet, nihil de Fide convulsus esse, vel aliquatenus immutatum, sed sicut scitis, de quibusdam ibi solummodo personis est actitatum. Et lib. 4. epist. 39. aliás 37. In ea (Synodo) de personis tantummodo, non autem de Fide aliquid gestum est, & de his personis, de quibus in Chalcedonensi Concilio nihil continetur, sed post expressos canones facta contentio, & extrema actio de personis ventilata est. Petrus de Marca in dissertat. De Vigili decreto pro confirmatione quintæ Synodi § 5. Quin etiam Vigilius in epistola, quam edimus, discretissime annotavit: in hac controversia non disputatum fuisse de Fide, sed de personis. Unde patet, liberam fuisse aliter atque aliter in hoc negotio censendi facultatem, sine ulla Christiana religionis injuria: ideoque Vigilius, qui suam aliquoties mutavit sententiam, de sola levitatis vel metus suspicione periclitari. A qua suspicione tamen abesse tantum debet, ut po-

rius singularis prudentia laudem ex iis, que in hac caussa gessit, consequi posse videatur.

Qui rerum Ecclesiasticarum sunt periti, non ignorant, duobus modis olim versari solitos fuisse summos Pontifices in questionibus propositis, que disciplinam respiciebant, vel summo jure, vel remisso. Huic temperamento & Canonum remissione locus erat, quando ob bonum unitatis, & pro resarcienda Ecclesia pace necessarium videbatur eà clementià uti. Eam clementiam Græci *οικονομία* vocant, Latini eorum exemplo dispensationem, ut alibi ostendi (Lib. 3. de Concordia Sacerdotii & Imperii cap. 13.) adductis veterum Patrum & Conciliorum testimoniis. Utroque agendi modo usus est in hac controversia Vigilius, nunc juris & Canonum vigore, nunc eorum remissione, Fidei & pacis Ecclesia studiosissimum se præbens. Observatum quidem est ab eruditis, Vigiliū que videbatur, inconstantiam prudentiæ & maturo consilio esse tribuendam: sed non docuerunt, eum agendi modum à canonica disciplina pendisse.

Epistola verò, in qua Vigilius, referente Liberato cap. 22. Breviarii, dicitur duas in Christo damnasse naturas, resoluens

uens

vens totum Papa Leonis, vel supposititia est, ut docet Baronius ad an. 538. §. 15. vel scripta est ab eo, cum, Silverio adhuc superflite, nondum erat Pontifex legitimus. Ex quo enim cœpit esse verus Pontifex, nullus, ut ait Bellarminus lib. 4. de Rom. Pont. cap. 10. inventus est in eo aut error, aut erroris simulatio, sed summa constantia in Fide usque ad mortem, ut appareat cum ipso Pontificatu firmitatem Fidei cum accepisse, & de levi palea in solidissimam Petram commutatam fuisse. Quis enim, ut verbis utar Ennodii in Apologético pro IV. Synodo, apud Labbeum tom. 4. Conc. pag. 1343. sanctum esse dubitet, quem apex tanta dignitatis attollit, in quo si desint bona acquisita per meritum, sufficiunt, que à loci decessore præstantur? aut enim claros ad hæc fastigia erigit, aut qui eriguntur, illustrat.

LXII.

PELAGIUS I.

ANNO CHRISTI 555.
JUSTINIANI IMPERATORIS

29.

PELAGIUS Joannis Vicariani filius, Romanæ Ecclesiæ Diaconus, & Agapeti, Silverii, ac de
mam